

Χόδésínxόμε

MAWŨNYÓ SINSIN

Χόσogbexó alǒ Logiki ɔ, tamelinxó ("philosophie") sín kandó dokpó we. É no kpé nukún lě è dọ ná lìn tame, bó dọ xó jljǎ́ gbɔn lè. Logiki tenme tenme we dè. Nũnywetó grèkinù Aristoti kpà dẹ, bó ylb dọ "syllogismos", b̀, dọ fongbe me ɔ, mĩ na ylb dọ "Silogimù". Silogimù ɔ, xódésínxόμε ("déduction") alɔkpa dé we, b̀ titome tɔn jujɔn xogbe ("proposition") at̀n jí:

- Xogbe nukɔntɔn ɔ, è no ylb dọ Xógbeta ("proposition majeure)
- Xogbe wegɔ ɔ, è no ylb dọ Xóvi ("proposition mineure")
- Xogbe at̀ngɔ ɔ, è no ylb dọ Đésínme ("conclusion").

Aristoti tò Silogimù lè dọ hẽnnu vovo me. Hẽnnu dokpó dokpó dọ dide ("formes") tɔn lè.

I- SILOGIMÙ HẼNNU NUKONTON ɔ:

Đide e dé me lè dye:

1. "Barbara"

Xógbeta: Gbetó lè bǐ jɔ nú kú.

Xóvi: Avɔsé nyí gbetó.

Đésínme: Hũn, Avɔsé jɔ nú kú.

2. Calarent

Xógbeta: Hwevi ɛ nɔ lìn tamɛ ǎ.

Xóvi: Akpavi ɛ ɔ, hwevi wɛ yě nyí.

Ɖesínmɛ: Hũn Akpavi ɛ nɔ lìn tamɛ ǎ.

3. Darii

Xógbeta: Gbetó ɛ bí dọ taglò.

Xóvi: Kanlin ɔɛ ɛ nyí gbetó.

Ɖesínmɛ: Hũn, Kanlin ɔɛ ɛ dọ taglò.

4. Ferio

Xógbeta: Ajǎnù ɔɛ nyí arabù ǎ

Xóvi: Gbetó ɔɛ ɛ nyí ajǎnù

Ɖesínmɛ: Hũn, gbetó ɔɛ ɛ nyí arabu ǎ.

Mí ɔɔ xó dọ silogimu sín ɔɔɔ nukɔntɔn ɔ wú. Dìn ɔ, mí ná xwlé ɔɔɔ wegɔ ɔ mi.

II- SILOGIMU SÍN ɔɔɔ WEGɔ ɔ: "PRAE-PREA"

È nɔ yló Silogimu sín ɔɔɔ wegɔ ɔ ɔ "Prae-Prea". Donù tɛnmɛ tɛnmɛ è ɔɔ mɛ ɛ e dye:

1. Cesare

Xógbeta: Kanlin ɔɔɔ nyí wuvémasetó ǎ

Xóvi: Awinyǎ ɛ bí wɛ nyí wuvémasetó

Ɖesínmɛ: Hũn, awinyǎ ɔɔɔ nyí Kanlin ǎ.

2. Camestres

Xógbeta: Kanlin bí wε nyí wuvésetó

Xóvi: Awinyă dĕbŭ nyí wuvésetó ă

Desínme: Hŭn, awinyă dĕbŭ nyí Kanlin ă.

3. Festino

Xógbeta: àtín dĕ nyí Kanlin ă.

Xóvi: Nŭdògbε dĕλε nyí Kanlin

Desínme: Hŭn, nŭdògbε dĕλε nyí àtín ă.

4. Baroco

Xógbeta: Kanlin Ιε bí wε nyí nŭdògbε

Xóvi: Nŭdíqó dĕλε nyí nŭdògbε

Desínme: Hŭn, nŭdíqó dĕλε nyí kanlin ă.

Bó ná dó sú tà nú nŭkplónme mītòn qó silogimuxó wu Ϸ, mĩ ná xwlé dĭde atòngϷ Ϸ mì. È nϷ yló qò "Sub-Sub"

III- SILOGIMU dĭDE ATÒNGϷ Ϸ: SUB-SUB

Dò nù tenme tenme ê qε me Ιε é dŷé:

1- Darapti

Xógbeta: Gbetó Ιε bí wε nyí tamelintó

Xóvi: Gbetó Ιε bí nyí nŭdògbε

Desínme: Hŭn, nŭdògbε dĕλε nyí tamelintó.

2- Felapton

Xógbeta: Dò nŭdíqó Ιε me Ϸ, nŭ dĕbŭ tĭn bó nyí Mawu ă.

Xóvi: Nǔdògbẹ ẹ kédê wẹ tîn.

Desínmẹ: Hǔn, nǔdògbẹ ẹbọ ný Mawu ă.

3- Disamis

Xógbeta: Gbetó dẹ ẹ ný hánkpátó

Xóvi: Gbetó ẹ bǐ wẹ ný nǔdògbẹ

Desínmẹ: Hǔn, nǔdògbẹ dẹ ẹ ný hánkpátó.

4-Datisi

Xógbeta: Hánkpátó ẹ bǐ wẹ ný tamelintó

Xóvi: Hánkpátó dẹ ný gennù

Desínmẹ: Hǔn, gennù dẹ ný tamelintó.

5- Bocardo

Xógbeta: Gbetó dẹ ẹ ný hánkpátó ă

Xóvi: Gbetó ẹ bǐ wẹ ný nǔdògbẹ

Desínmẹ: Hǔn, nǔdògbẹ dẹ ẹ ný hánkpátó ă.

6- Ferison

Xógbeta: Gennù dẹbǔ ný japonu ă

Xóvi: Gennù dẹ ný hánkpátó

Desínmẹ: Hǔn, hánkpátó dẹ ný japonu ă.